

Úmluva Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí (Istanbulská úmluva)

*Ochrana před strachem
Ochrana před násilím*

12 kroků, které je potřeba splnit

1. **Odsoudit diskriminaci žen** a uznat, že násilí páchané na ženách je porušením lidských práv a projevem historicky nerovných mocenských vztahů mezi ženami a muži.
2. **Investovat do preventivních opatření** změnou postojů, genderových rolí a stereotypů prostřednictvím vzdělávání, výchovou a zvyšováním povědomí, posilováním postavení žen, zapojením mužů a chlapců a vytvářením nových partnerství s médii a soukromým sektorem.
3. **Pomoci obětem získat podporu** spuštěním bezplatné národní telefonní linky, nabídkou azylového ubytování, zdravotnickým, psychologickým a právním poradenstvím, pomocí s bydlením a finančními problémy a při hledání zaměstnání.
4. **Chránit oběti před rizikem** pomocí zvláštních ochranných příkazů, omezujících a ochranných nařízení, vyhodnocením rizik a zvládnutím rizik.
5. **Změnit legislativu** tak, aby obsahovala zvláštní trestné činy pro psychické násilí, pronásledování, fyzické násilí, sexuální násilí, včetně znásilnění, nucené manželství, mrzačení ženských pohlavních orgánů, nucené potraty a nucenou sterilizaci, a která bude zakazovat sexuální obtěžování.
6. **Zvýšit výkonnost** policie, trestního stíhání a justice při řešení těchto případů.
7. **Podpořit oběti v soudním řízení** ujištěním, že jsou podporovány a chráněny po celou dobu řízení, že budou informovány o obecném vývoji případu, o jejich roli v něm a umožněním obětem být slyšeny a poskytnout důkazy, aniž by musely být konfrontovány s pachatelem.
8. **Navrhnout komplexní politiku** pro všechna vládní odvětví k zajištění toho, že odborníci spojí své síly k lepší ochraně a pomoci obětem, aby se zabránilo dalšímu násilí, a aby byla ukončena beztrestnost násilí na ženách a domácího násilí.
9. **Uznat genderově podmíněné násilí jako formu perzekuce**, která určuje uprchlický status pro ženy, které hledají azyl a respektovat princip non-refoulement (zákaz vyhoštění nebo vrácení).
10. **Reagovat na zvláštní potřeby dětí** jako obětí a svědků domácího násilí ve všech opatřeních ochrany a pomoci.
11. **Uznat a podpořit úlohu nevládních organizací a občanské společnosti** v boji proti násilí na ženách a domácímu násilí vyčleněním dostatečných finančních a lidských zdrojů a vytvořením efektivní spolupráce s těmito organizacemi.
12. **Sběr národních dat a podpora výzkumu**, aby se základní vědomosti o násilí na ženách a o domácím násilí rozšiřovaly.

Další informace naleznete na adrese: www.coe.int/conventionviolence
nebo kontaktujte: conventionviolence@coe.int

Úmluva Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí (Istanbulská úmluva)

Co se přijetím Úmluvy tedy mění?

Úmluva zavádí nulovou toleranci vůči násilí na ženách a domácímu násilí. Ratifikací Úmluvy se státy zavazují ke změně zákonů (všude tam, kde je změna nutná – v jednotlivých státech může být situace co do legislativy a praxe samozřejmě odlišná), k zavádění velmi praktických opatření a co je důležité – státy se zároveň zavazují vyčlenit na tato opatření ve svých rozpočtech dostatečné zdroje.

Ve stručnosti Úmluva na státech **mimo jiné** konkrétně požaduje:

→ Zajistit obětem násilí bezpečnost a pomoc při zotavení a návratu k normálnímu životu¹:

- bezplatné telefonní linky důvěry
- azylové ubytování v dostatečném množství
- lékařské, psychologické a právní poradenství
- finanční výpomoc, ubytování
- vzdělání, získání kvalifikace
- pomoc při hledání zaměstnání

→ Ochranu násilím ohrožených osob zavedením opatření jakými jsou např.:

- institut vykázání
- omezující nebo ochranné příkazy
- vyhodnocení závažnosti situace a zvládnání rizika

→ Investovat do preventivních opatření tak, aby:

- vedla k řešení příčin násilí na ženách – nerovnosti a diskriminaci
- vedla ke změně postojů, genderových rolí a stereotypů, a to i prostřednictvím / v partnerství s médii a soukromým sektorem
- vedla k posílení postavení žen
- vedla k zapojení mužů a chlapců
- vedla k podpoře nevládních organizací a jejich práce při poskytování služeb obětem násilí

→ Investovat do osvěty i vzdělávání, a tedy:

- podporovat a pravidelně organizovat osvětové kampaně a programy
- spolupracovat s organizacemi a institucemi činnými v oblasti lidských práv a rovnosti práv, s nevládními organizacemi a občanskou společností, obzvláště s organizacemi žen, aby „tam, kde to bude vhodné, zvyšovaly povědomí široké veřejnosti o různých projevech všech forem násilí, jež spadají do působnosti této úmluvy a pochopení toho, jaké mohou být následky na děti a jak důležité je takovému násilí bránit“
- zajistit, aby ve formálních osnovách na všech úrovních vzdělávání existoval materiál k tématům, jako je rovnoprávnost žen a mužů, nestereotypní genderové role, vzájemný respekt, apod.

“V souladu se směrnicí EU týkající se obětí trestných činů a Istanbulskou úmluvou je v celé EU naléhavě zapotřebí posílit zdroje pro specializované služby podpory obětem, které mohou na tyto potřeby žen, které se stanou oběťmi násilí, reagovat.“

Násilí na ženách: průzkum napříč EU; vyd. Agentura Evropské unie pro základní práva, 2014

¹ Článek 20

² Článek 51 - 53

³ Téma prevence se táhne napříč úmluvou jako nit, samostatně je jí věnována Kapitola III

⁴ Články 13 - 14